

KANTEEL

kinderopvang

PEDAGOGISCH WERKPLAN
Peuterarrangement 't Schrijverke

Voorwoord

Beste ouders,

Voor u ligt het pedagogisch werkplan van peuterarrangement 't Schrijverke, een locatie van Kanteel Kinderopvang. In dit pedagogisch werkplan staan de uitgangspunten van de dagelijkse omgang met de kinderen binnen het peuterarrangement (PA) beschreven. Wanneer u interesse heeft in een van de beide andere opvangvormen wil ik u graag verwijzen naar de werkplannen van respectievelijk de buitenschoolse opvang dan wel de kinderopvang.

We willen u graag vertellen wat we doen en waarom we het zo doen op onze locaties. De vier pedagogische basisdoelen zoals die beschreven zijn in de Wet Kinderopvang vormen het uitgangspunt van dit plan. De vier basisdoelen zijn:

- a. Het waarborgen van fysieke en emotionele vrijheid;
- b. Het bevorderen van persoonlijke competentie van kinderen;
- c. Het bevorderen van sociale competentie van kinderen;
- d. Het overbrengen van waarden en normen.

Naast dit wettelijk kader zijn ook de pedagogische bouwstenen van Kanteel (zie www.kanteel.nl) bepalend voor dit werkplan. Samen met de ouders en medewerkers van onze locatie hebben wij, door het schrijven van dit pedagogisch werkplan, invulling en kleuring gegeven aan deze bouwstenen. In dit plan kunt lezen wat uw kinderen ervaren en zien van onze pedagogische uitgangspunten en keuzes. Dit plan is besproken en goedgekeurd door de Centrale Cliëntenraad (CCR) van Kanteel.

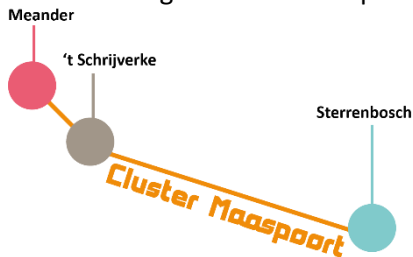
Dit plan wordt jaarlijks door alle betrokken partijen geëvalueerd. Wij nodigen u uit om met ons in gesprek te blijven over de inhoud van ons pedagogisch werkplan, zodat we dit, waar nodig, bij kunnen stellen.

Bij dit pedagogisch werkplan hoort het document Randvoorwaarden kinderopvang. Hierin staan een aantal belangrijke procedures en werkwijzen binnen onze organisatie beschreven. Deze kunt u vinden op onze website: www.kanteel.nl.

Graag stel ik me even kort aan u voor. Mijn naam is Margot Doreleijers. Ik ben de locatiemanager van kinderdagverblijf, peuterarrangement en buitenschoolse Opvang 't Schrijverke. Dit wil zeggen dat ik het team aanstuur en eindverantwoordelijk ben voor alles wat hier plaatsvindt. Samen met het gedreven en enthousiaste team van pedagogisch medewerkers en ondersteund door het Servicebureau van Kanteel, sta ik voor u en voor uw kinderen klaar.

Met vriendelijke groet,

Margot Doreleijers
Clustermanager Cluster Maaspoort

Inhoudsopgave

1. Praktische informatie	4
Adresgegevens locatie	4
Openingstijden	4
Halen en brengen	5
Stamgroep en indeling	5
Ruilen van dagen en het afnemen van extra (incidentele) dagen	5
Aanvullende opvang tot 14.00 uur (of langer)	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Beroepskracht-Kind-Ratio (BKR)	5
Achterwachting	5
Vierogen principe	5
Wennen	6
Spelinloop	6
Uitstapjes	6
2. Visie op kind en ontwikkeling bij Kanteel	7
2.1 Organisatiemissie	7
2.2 Kindbeeld	7
3. De dagelijkse praktijk	9
3.1 Eten en drinken	9
3.2 Verschonen, zindelijk worden	9
3.3 Ziek zijn	10
3.4 Seksualiteit en intimiteit	10
3.5 Dagritme, rituelen, overgangsmomenten en activiteiten aanbod	11
3.6 Natuur en fysieke omgeving	12
3.7 Ordenen, meten en rekenen	12
3.8 Geluid, muziek en dans	12
3.9 Beeldende expressie	13
3.10 Verjaardagen, feesten en rituelen	13
3.11 Inrichting van de ruimte	13
3.12 Activiteiten aanbod op alle ontwikkelingsgebieden	14
4. Pedagogisch vakmanschap	16
4.1 TALENT	16
4.2 Inzet beroepskrachten in opleiding/stagiaires	17
5. Volgen en observeren	18
5.1 Welke methode, welke vorm	18
5.2 SNEL	18
5.3 Overdracht formulier	18
6. Samenwerken met anderen	19
7. Ouders	20
8. Bijlagen	22
8.1 Bijlage 1	22
8.2 Bijlage 2	23

1. Praktische informatie

Adresgegevens Kanteel

Kanteel Kinderopvang

Postbus 334
5240 AH Rosmalen
Telefoon: 073-8507850
E-mail: Info@kanteel.nl
Website: www.kanteel.nl

Afdeling relatiebeheer:
Telefoon: 073-851999
E-mail: relatiebeheer@kanteel.nl

Adresgegevens locatie

Peuterarrangement 't Schrijverke

Patagonstraat 2
5237 NE 's-Hertogenbosch
Telefoon: 06-38076531
E-mail: pakanteel@bsschrijverke.nl

Locatiemanager

Margot Doreleijers
E-mail: mdoreleijers@kanteel.nl
Mobiel: 06-38076568
Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdagochtend
Kantoor: Zwartbroekweg 402

Overige telefoonnummers:
Kinderdagverblijf: 073-6443257
Buitenschoolse opvang: 06-38076532

📞 Noodnummer: 010-2403729

Kanteel heeft een noodtelefoonnummer dat 24 uur per dag en 365 dagen per jaar gebeld kan worden door ouders/verzorgers in geval van nood. Dit is: 010-2403729. Op het moment dat er buiten de opvanglocatie een calamiteit ontstaat bij een kind dat is opgevangen bij Kanteel waarbij ouders en/of een arts informatie nodig hebben over het verblijf bij de opvanglocatie, dan kan het nummer buiten kantoor uren gebeld worden. Call Care neemt de telefoon op met: Kanteel service centrum. Zij nemen de melding aan en beslissen of het daadwerkelijk een geval van nood is. Geval van nood is als er een situatie heerst waarin (de gezondheid van) het kind in gevaar is.

Wat moet er door de ouder aangegeven worden aan informatie bij Call Care:

- Welke locatie betreft het
- Wat is er aan de hand
- Wat voor informatie hebben ze nodig en wie kan de informatie geven
- Telefoonnummer waarop de ouders te bereiken zijn.

Openingstijden

Het peuterarrangement hanteert vaste dagdelen en tijden:

- Muizen 1: maandag- en donderdagmorgen van 8.30 tot 12.30 uur.
- Muizen 2: dinsdag- en vrijdagmorgen van 8.30 tot 12.30 uur.

Het peuterarrangement is gesloten gedurende schoolvakanties.

Halen en brengen

Op het peuterarrangement wordt elke ochtend om 08.30 uur gestart met een kwartier “spelinloop”. Het is de bedoeling dat u voor 8.45 uur afscheid neemt van uw kind, dan start het programma. Vanaf 12.30 uur kunt u uw kind weer ophalen. U wordt verzocht buiten te wachten bij de zij-ingang op het Vlinderplein. Wij komen met de kinderen naar buiten.

Stamgroep en indeling

Een stamgroep, zo noemen we de groep waar uw kind in geplaatst wordt. Aan deze groep is vaste groepsleiding gekoppeld. Er werken drie vaste pedagogisch medewerkers bij het peuterarrangement. We zorgen altijd voor een zo groot mogelijke stabiliteit. Bij ons peuterarrangement werken we met twee groepen op vaste dagen, hierdoor komen de kinderen twee keer per week met een zelfde groep kinderen bijeen. De kinderen komen hetzij op maandag- en donderdagmorgen (Muizen 1); hetzij op dinsdag- en vrijdagmorgen (Muizen 2).

Door de overheid is vastgesteld wat de maximale bezetting van kinderen op een groep mag zijn in combinatie met het aantal pedagogisch medewerkers. Daar wijken wij niet van af. In onze peutergroepen worden maximaal 16 peuters per groep opgevangen. De peuters zijn overwegend in de leeftijd tussen 2,5 jaar en 4 jaar. In uitzonderlijke situaties mag een kind vanaf 2 jaar en 3 maanden geplaatst worden; dit gebeurt dan op advies van het consultatiebureau. Op hun advies komen sommige kinderen ook wel op beide groepen, dus 4 ochtenden. Dit is echter een uitzondering.

Ook is er een peutergroep gevestigd voor kinderen van 2 tot 4 jaar. Omdat er een aantal verschillen zijn tussen PA en de peutergroep heeft de peutergroep een eigen werkplan.

Ruilen van dagen en het afnemen van extra (incidentele) dagen

Ruilen of het incidenteel afnemen van extra dagdelen is binnen het peuterarrangement niet mogelijk.

Beroepskracht-Kind-Ratio (BKR)

Zoals eerder aangegeven houden wij ons aan de eisen die de Wet kinderopvang stelt met betrekking tot het beroepskracht-kind-ratio. Er zijn altijd twee pedagogisch medewerkers en maximaal 16 peuters aanwezig. Soms kan er besloten worden om met de groep peuters voor een activiteit op te splitsen.

Achterwachting

Een pedagogisch medewerker is nooit alleen met de kinderen in het gebouw. Wanneer de medewerker alleen op de groep staat, zijn er altijd collega's (leerkrachten) van school aanwezig. Wanneer school een studiedag heeft en alle leerkrachten afwezig zijn, zetten wij, zo nodig, een extra pedagogisch medewerker in op de groep.

Vierogen principe

Wij werken volgens het vierogen principe. Dit houdt in dat gedurende de dag er altijd volwassene mee kan kijken of luisteren met de pedagogisch medewerker die alleen met een groep kinderen is. Wij vinden het belangrijk dat kinderen in een veilige en vertrouwde omgeving worden opgevangen. We brengen het principe van vierogen én transparantie, op verschillende manieren in de praktijk. Gedurende de dag is de sociale controle op de medewerkers en kinderen groot;

- Er zijn veelal twee pedagogische medewerkers of een medewerker en een stagiaire op de groep. Wanneer dit niet het geval is zijn er in elk geval altijd meerdere volwassenen in het gebouw aanwezig;
- Collega's en leerkrachten lopen gedurende de dag regelmatig elkaars groepsruimtes binnen zonder te kloppen. Hun taken zijn zo met elkaar verweven dat ze elkaar even spreken om iets te overleggen of af te stemmen. Daardoor is er zicht op elkaars (pedagogisch) handelen;
- De locatiemanager en de directrice van school komen, veelal onverwacht, binnen in de groepsruimte en kijken regelmatig even mee. Dit geldt ook voor de IB-er (intern begeleider) van school;
- Daarnaast zorgen we met elkaar voor een open aanspreekcultuur; als je onderbuik gevoel zegt dat er iets niet klopt, zeg je er wat van.

Ook de indeling van de locaties speelt een belangrijke rol als het gaat om openheid en transparantie.

- De groep op het Peuterarrangement ligt dichtbij de kleutergroepen;
- Er zijn grote ramen waardoor men altijd zicht heeft op de groepen;
- De deuren naar de gang hebben een ruit waardoor iedereen die door de gang loopt binnen kan kijken;
- Het sanitair heeft ramen in de toegangsdeuren. Veelal staan de deuren naar het sanitair, wanneer daar een pedagogisch medewerker is, open. De afzonderlijke kindertoiletjes zijn afgescheiden door lage deurtjes.

Wennen

Als uw kind bij ons geplaatst is, dan wordt u door de pedagogisch medewerkers uitgenodigd voor een intakegesprek. In dit gesprek bespreekt u de zaken die betrekking hebben op onder meer de organisatie van de groep: eet- en drinkgewoonten, hygiëne, dagindeling, speelgewoonten, omgang en afspraken met de kinderen. U kunt de sfeer van de groep proeven en zien hoe het pedagogisch beleid in de praktijk wordt vertaald. Ook wisselt u met ons informatie uit over uw kind en wordt er tijdens dit gesprek de basis gelegd voor verdere contacten. U krijgt van ons eventueel nog formulieren mee om de gegevens in te vullen die voor ons van belang zijn op de groep. Uiteraard nemen we dan ook de tijd om al uw vragen te beantwoorden en willen we weten wat uw verwachtingen zijn.

Uw kind zal zeker de eerste tijd veel nieuwe indrukken op doen. Dit is vaak merkbaar bij de nieuwe kinderen, zij hebben tijd nodig om hun draai te vinden in de groep. U kunt altijd bellen om te vragen hoe het met uw kind gaat. Als er een aanleiding toe is, bellen de pedagogisch medewerkers u. Het is belangrijk dat er een gevoel van wederzijds vertrouwen ontstaat. Peuters voelen dit aan en krijgen hierdoor sneller vertrouwen in het groepsritueel. Als u de pedagogisch medewerkers wilt spreken dan kunt u een afspraak met hen maken. Er is een extern wenbeleid en een intern wenbeleid. Regels rondom het wennen zijn dat het beroepskracht-kind-ratio (BKR) moet kloppen én dat het contract ingegaan moet zijn.

Extern wenbeleid

Tijdens het intakegesprek worden afspraken gemaakt over de manier waarop uw kind gaat wennen/kennismaken op de groep waarin het kind geplaatst is. Uw kind mag twee dagdelen bij ons komen “oefenen”.

Intern wenbeleid

Wanneer uw kind al op het kinderdagverblijf zit en doorstroomt naar het peuterarrangement, zijn er ook momenten waarop het kind alvast mag gaan kennismaken bij de Muizen. Deze kennismakings- momenten kan u inplannen met de pedagogisch medewerkers.

Spelinloop

Bij het Peuterarrangement wordt gewerkt met een “Spelinloop”. Dit is aan het begin van de dag wanneer uw kind gebracht wordt. U mag tijdens de spelinloop nog even meespelen met uw kind en kan de medewerkers iets vragen of vertellen. Het is echter niet de bedoeling dat de spelinloop een “vragenkwartiertje” wordt, het spel van de peuters staat centraal. Daarnaast heeft de spelinloop tot doel om het ouder-kind contact én het contact tussen ouders onderling te stimuleren.

Uitstapjes

Bij het peuterarrangement wordt een enkele keer een uitstapje georganiseerd, zoals een bezoek aan de kinderboerderij, het bos of een jaarafsluiting. Met een uitstapje wordt bedoeld “weggaan van de locatie waar vervoer bij komt kijken”. Tijdens een uitstapje staat het samen plezier beleven voorop. In principe gaan we er vanuit dat tijdens een uitstapje elk kind door de eigen ouder begeleid wordt. Bij uitstapjes wordt er altijd toestemming aan ouders gevraagd.

2. Visie op kind en ontwikkeling bij Kanteel

2.1 Organisatiemissie

Kanteel is een organisatie die bijdraagt aan elke stap van ieder kind op weg naar volwassenheid. Want kinderen zijn de toekomst. Wij geloven in de ontwikkelkracht van kinderen. Daarom stimuleren wij actief de unieke groeimogelijkheden van kinderen.

2.2 Kindbeeld

Kinderen groeien op in een voortdurend veranderende samenleving. En de kwaliteiten en vaardigheden die kinderen in de toekomst nodig hebben, veranderen mee. De taak van onze pedagogische professionals is bij kinderen vaardigheden te laten ontplooiën, waarvan we nu weten dat die de komende jaren noodzakelijk zijn ook wel de 21-eeuwse vaardigheden genoemd:

- Samenwerken
- Probleem oplossend denken en handelen
- Creativiteit
- Communiceren
- Sociale en culturele vaardigheden
- Kritisch denken
- Zelfregulering (inzicht in eigen handelen)
- ICT-geletterdheid (mediawijsheid, ICT en informatie basisvaardigheden en formulering van problemen)

Bij Kanteel kunnen kinderen dit spelend, betrokken en onderzoekend ontdekken. Wij helpen ze om hun natuurlijke nieuwsgierigheid ruim baan te geven en hun eigen talenten te ontwikkelen. Dit doen we door in te spelen op zaken waar kinderen plezier aan beleven, door kinderen aan te sporen en uit te dagen. Want doen is een hele goede manier van denken. We stimuleren hen om niet op te geven en het zelf te doen, fouten te maken en om hulp te vragen. Kinderen maken een individuele ontdekkingstocht en 'reizen' van fase naar fase en nemen al hun ervaringen mee, op weg naar volwassenheid. Kinderen van nu zijn de burgers van de toekomst, daar bereiden we ze bij Kanteel op voor.

De 21e-eeuwse vaardigheden hebben we vertaald in vijf pedagogische uitgangspunten:

Ik kan het zelf!

Wij laten een kind dingen zelf doen en geven hiervoor de ruimte en de middelen. Wij luisteren goed naar wat kinderen zelf willen doen en stimuleren hen. Onze locaties zijn zo ingericht dat ze uitdagen tot spel. We noemen dat een rijke speelleeromgeving. Onze medewerkers bieden kinderen een passend activiteitsaanbod aan en ondersteunen kinderen in hun spel. Op deze manier komen kinderen tot betrokken spel en dan wordt spelen leren.

Ik ben niet alleen!

Op het kinderdagverblijf hebben we verschillende vormen van groepsopbouw: een babygroep, een verticale groep, een dreumes/peutergroep. Elk kind maakt deel uit van een vaste groep. Deze groep biedt kinderen veel unieke mogelijkheden en kansen. Ze oefenen met samen spelen, leren, ruzies oplossen, je houden aan afspraken, zoeken naar grenzen en verantwoordelijkheid nemen. Aandacht voor een positieve groeps sfeer staat daarbij centraal.

Ik mag er zijn!

We vinden het belangrijk dat ieder kind, jong en oud, elke dag ervaart dat het gezien wordt en er toe doet. Op deze manier ontwikkelt een kind zijn eigen persoonlijkheid met eigenwaarde en zelfvertrouwen. Onze medewerkers hebben oog voor wat kinderen denken, willen en voelen. Ze houden rekening met de behoefte van kinderen aan individuele aandacht, erkenning en bevestiging. Op deze manier wordt het welbevinden van kinderen verhoogd.

Ik ben ik en jij bent jij!

Kinderen groeien op in een wereld waarin veel verschillen bestaan. Verschillen in religie, cultuur, geaardheid en huidskleur maar ook in gezinssamenstelling en het wel of niet hebben van een beperking. Deze verschillen benaderen we bij Kanteel als waardevolle aanvullingen op elkaar. We leren kinderen open te staan en respect te hebben voor ieders leefwereld, gewoonten en gebruiken.

Ik kan dit al!

Een kind is de motor van zijn eigen ontwikkeling! Ze ontwikkelen zich door spelenderwijs te doen, te ervaren en te beleven. Wanneer een kind zelf oplossingen vindt voor problemen waar hij mee te maken krijgt wordt zelfvertrouwen bekrachtigd. Zo ontwikkelt zelfstandigheid. Wanneer kinderen sommige dingen moeilijk blijven vinden dan stimuleren en helpen wij hen. Wij genieten van kinderen die trots op zichzelf zijn als ze ontdekken dat ze iets nieuws hebben geleerd.

Hoe geven we dit vorm binnen kindcentrum 't Schrijverke?

Onze locatie is zo ingericht dat ze uitdaagt tot spel. We hebben verschillende speelhoeken, een buitenspeelplaats en in onze kasten staat voldoende speelgoed zodat we voor een afwisselend aanbod kunnen zorgen. Overigens wisselen we ook materialen van school, BSO of kinderdagverblijf uit. Kinderen geven zelf, spelenderwijs, aan waar hun behoeften liggen. Bijvoorbeeld een peuter die oefent met knippen. Medewerkers zullen het kind stimuleren, eventueel helpen met een speciale schaar en het voorbeeld geven. Kinderen helpen met opruimen, pakken zélf een doekje als ze knoeien, dekken zelf de tafel. De zelfredzaamheid en het zelfvertrouwen van de kinderen groeit zo zienderogen.

Bij het peuterarrangement hebben we twee groepen, Muizen 1 en 2. We geven de kinderen en ruimte en stimulans om hulp te vragen én te krijgen ook en vooral van elkaar, te imiteren, het voortouw te nemen maar ook te volgen, leiding te geven maar ook te accepteren, hun steentje bij te dragen aan het geheel. We benoemen gevoelens en leren de kinderen rekening te houden met die van een ander. Ook het samen genieten van mooie dingen, mooie momenten hoort daarbij.

Verdriet mag er zijn, boosheid mag er zijn, moeheid, blijheid, drukte, alles! Ieder mens is uniek, respect voor elkaar is de basis voor sámen leven, dat geven wij de kinderen mee. Niemand is beter of slechter dan de rest. Het gevoel er te mogen zijn en op anderen te kunnen vertrouwen ontstaat in relatie tot andere mensen. We bieden een omgeving waarin kinderen kunnen leren dat vertrouwen te hebben, van zichzelf bewust te worden, op eigen krachten te kunnen vertrouwen, bewust te worden van hun identiteit, geslacht, leeftijd en persoonlijke kenmerken en het hebben van een positieve levenshouding.

Elk kind heeft behoefte aan zorg, aandacht en genegenheid, de pedagogisch medewerkers spelen daarop in. Zij staan open voor de emoties en gevoelens van het kind door rekening te houden met de wensen, mogelijkheden en beleevingswereld van het kind.

Wij staan open voor kinderen van elke cultuur en met ieders mogelijk- maar ook onmogelijkheden. Wij zorgen ervoor steeds adequaat in te kunnen spelen op individuele kinderen met individuele kansen en mogelijkheden. Op de school wordt "Passend onderwijs" aangeboden en wij vinden dat ook onze kinderopvang daartoe uitgerust moet zijn. Wij zullen onze activiteiten en materialen dusdanig inzetten en gebruiken dat elke kind kan groeien; op welke wijze dan ook.

Vaak zetten we een stapje terug, letterlijk zelfs, om de kinderen de ruimte te bieden zélf met oplossingen te komen. We stellen vragen als "ik zie dat jij een probleem hebt, hoe ga je dat oplossen?" of "Wat zou je kunnen bedenken?" We kijken goed naar kinderen, brengen dit ook in beeld, en passen daarop ons aanbod van activiteiten, materiaal, opdrachtjes af. Iedere keer zullen we een kind stimuleren nét een stapje verder te gaan.

Binnen Kindcentrum 't Schrijverke werken we steeds nauwer samen met het onderwijs. We nemen deel aan de MT-overleggen, hebben zeer korte lijnen met de Intern Begeleider (IB-er) van school, voeren gezamenlijke kindbesprekingen, stemmen onze thema's op elkaar af en hebben gezamenlijke activiteiten. Onze oudercommissies vinden elkaar en de schooldirectrice en locatiemanager werken gemiddeld een dagdeel in de week samen op één kantoor wat de lijnen aanzienlijk korter maakt. Ons peuterarrangement is in pandig in school, net zoals de dagopvang en onze buitenschoolse opvang grenst aan de speelplaats van school. Het feit dat de peutergroepen binnen de school liggen, schept vele mogelijkheden in het gebruik van elkaars materialen,

ruimten, expertise en vaardigheden. Er vindt steeds meer afstemming plaats.

In de huidige wereld spelen computers en alles wat je daarmee kan een steeds belangrijkere rol. Wanneer kinderen begrijpen hoe dingen werken zijn ze beter voorbereid op de toekomst.

Kindcentrum 't Schrijverke vindt het belangrijk dat kinderen digitaal geletterd zijn. Samen met school geven wij kinderen die vaardigheden mee die zij nodig hebben om zich in de digitale samenleving staande te houden en zichzelf te ontwikkelen. Van informatievaardigheden (vaardigheden die helpen bij het zoeken, vinden, beoordelen en verwerken van informatie op internet) tot je veilig kunnen bewegen op internet. Op het peuterarrangement gebeurt dit in het klein, er zijn (oude) toetsenborden en telefoons om mee te spelen zodat kinderen hiermee vertrouwd raken.

3. De dagelijkse praktijk

In dit hoofdstuk zullen wij de pedagogische doelen meer vertalen naar de praktijk. Welke situaties doen zich voor op het peuterarrangement en hoe bieden wij de kinderen de gelegenheid alle vaardigheden te ontwikkelen. We zullen nader ingaan op de volgende situaties en competenties:

- 3.1 Eten en drinken
- 3.2 Verschonen en zindelijk worden
- 3.3 Ziek zijn op het peuterarrangement
- 3.4 Seksualiteit en intimiteit
- 3.5 Dagritme, rituelen en overgangsmomenten
- 3.6 Verjaardagen, feesten en rituelen
- 3.7 De inrichting van de ruimte
- 3.8 Activiteitsaanbod op alle ontwikkelingsgebieden:
 - 3.8a -lichamelijke en motorische ontwikkeling
 - 3.8b -verstandelijk en cognitieve ontwikkeling
 - 3.8c -sociaal emotionele ontwikkeling
 - 3.8d -taalontwikkeling

3.1 Eten en drinken

Wij gaan er vanuit dat uw kind heeft gegeten voor binnenkomst. Op een vast moment tijdens de ochtend wordt er door de kinderen samen fruit gegeten en iets gedronken. De kinderen brengen dit zelf van thuis mee en zetten dit bij binnenkomst op de daartoe aangewezen plaats. "Het hulpje van de dag" (steeds een ander kind) helpt mee met het klaarmaken van het fruit.

Het fruit wordt gewassen en zo nodig geschild en in parten verdeeld. Alles komt op een grote schaal, zodat iedereen zelf kan pakken wat hij/zij graag wil. Voor het fruit eten kunnen de kinderen hun verhalen vertellen en worden er liedjes gezongen.

Eten en drinken is een sociaal gebeuren. Behalve gezond moet het eten ook plezierig en gezellig zijn. De peuters eten aan tafel of in de kring, na het eten wordt er gezamenlijk opgeruimd. De kinderen wassen hun gezicht en handen met een washandje, doen zelf het washandje in de was-emmer en helpen met het schoonmaken van de tafel.

Het suikerbeleid

Wij hanteren een suikerbeleid. Dat wil zeggen dat we ernaar streven alleen voeding met natuurlijke suikers en dus zonder toegevoegde suikers aan te bieden. Wij vragen aan u als ouder om hier rekening mee te houden in traktaties rond de verjaardag van uw kind. Traktaties met suiker worden mee naar huis gegeven zodat ouders zelf kunnen beslissen of hun kind het krijgt. Uiteraard heeft dit te maken met het feit dat wij een gezonde levensstijl nastreven en promoten. Dit geldt overigens ook t.a.v. vetten.

3.2 Verschonen, zindelijk worden

Praktische vragen:

- Geeft u, zo nodig, luiers mee?
- Zorgt u, vooral ook tijdens het zindelijk worden, voor voldoende setjes schone kleding?

De kinderen worden veelal staand in de verschoonruimte verschoond. Het kind zal om zich heen kijken naar wat er in deze ruimte gebeurt en van even komen kijken naar even op het toilet zitten (in het begin vaak nog met de kleren aan) is een kleine stap.

In de eerste periode van het zindelijk worden wordt een plasje of een poepje op het toilet enthousiast bejubeld en beloond met een sticker op een beloningskaart. Het moment waarop de echte zindelijkheidstraining begint, vindt altijd plaats in samenspraak met de ouders. Wij vragen u voldoende verschoonkleding mee te brengen. Zodra uw kind zelf aangeeft wanneer hij of zij naar het toilet moet (en dan ook daadwerkelijk gaat) spreken we van zindelijkheid. In het begin zullen we uw kind nog op vaste tijden stimuleren naar het toilet te gaan, later is dat niet meer nodig omdat de kinderen dan zelf weten wanneer ze “moeten”. Er wordt wel toezicht gehouden op een hygiënisch toiletgebruik. Denk hierbij aan het afvegen van de billen en het wassen van de handen.

3.3 Ziek zijn

Uw kind komt bij ons peuterarrangement mogelijk voor het eerst in aanraking met één of meerdere (infectie)ziekten. Helaas keren deze ziekten voortdurend terug in het peuterarrangement, peutergroep en op school. Mede daarom vragen wij u ons tijdig informatie geven over de conditie van uw kind, uw kind zo nodig thuis te houden of zo snel mogelijk op te halen wanneer het ziekteverschijnselen heeft én ons een telefoonnummer te geven waarop u of iemand anders, in geval van nood of ziekte, altijd bereikbaar bent.

Als uw kind ziek is of een temperatuur van 38,5 graden of meer heeft, vragen wij u uw kind niet naar het peuterarrangement te brengen, ook niet wanneer de koorts door het geven van een pijnstiller gezakt is. Dit onderdrukt de koorts maar verhelpt het niet. Overigens komt de koorts zodra deze middelen uitgewerkt zijn vaak in alle hevigheid terug. Wilt u ons, wanneer u uw kind thuis houdt, informeren over de ziekteverschijnselen? Dit is voor onszelf handig maar ook om andere ouders in te kunnen lichten over bijvoorbeeld een besmettelijke ziekte. Dit gebeurt uiteraard anoniem.

Als wij merken dat uw kind ziek is, bellen we u op. Uw kind hoeft dan niet per definitie koorts te hebben. We bellen op het moment dat wij inschatten dat we bij het peuterarrangement niet kunnen bieden wat uw kind nodig heeft. Vaak is dit rust en persoonlijke aandacht. De reden dat we u bellen is om u op de hoogte te brengen van deze situatie en te overleggen wat het beste gedaan kan worden voor uw kind. Meestal, maar zeker bij koorts, zullen we u vragen uw kind zo snel mogelijk op te (laten) halen. Wanneer u niet in de gelegenheid bent het kind zelf op te komen halen, verzoeken wij u iemand anders te vragen om het kind op te halen.

Indien uw kind, hetzij structureel, hetzij incidenteel, thuis medicijnen gebruikt willen wij daar graag door u van op de hoogte worden gebracht. Hieronder verstaan wij niet alleen tabletjes, zetabletten en drankjes maar ook bijv. medicinale zalf en homeopathische middelen. Wanneer uw kind tijdens het verblijf op het peuterarrangement gebruik moet maken van medicatie dan dient u een formulier “Medicijnverklaring” in te vullen. Verpleegkundige handelingen en afgeleide medische handelingen mogen niet door ons worden uitgevoerd.

3.4 Seksualiteit en intimiteit

Kinderen maken naast een lichamelijke- ook een seksuele ontwikkeling door. Ze ontdekken spelenderwijs hun lichaam en dat van anderen. Dit met de daarbij behorende gevoelens van henzelf en van de ander. Ze ontdekken dit in hun eigen tempo en op hun eigen wijze.

Kinderen zijn bij uitstek sensitief, ze zijn er op uit om zich lekker te voelen, al vanaf de geboorte. Door lichaamscontact ervaren kinderen op jonge dat ze er mogen zijn en dat het fijn is om aangeraakt te worden.

Het is belangrijk dat kinderen zich lekker voelen in hun lijf. Voor volwassenen is het van belang om in te kunnen schatten op welke leeftijd een kind behoefte heeft aan bepaalde intimiteiten zoals knuffelen of op schoot zitten.

Hierbij is acceptatie en respect voor elk kind erg belangrijk. Baby's maken bijvoorbeeld kennis met intimiteit door te worden geknuffeld en peuters kruipen bijvoorbeeld op schoot. Dit geeft warmte van waaruit het kind weer verder kan. Ook ontdekken kinderen de lichamelijke verschillen tussen jongens en meisjes. Langzaam beseffen ze zelf een jongen of een meisje te zijn.

Jonge kinderen gaan open met hun seksuele gevoelens om. Ze kennen nog geen gevoelens van schaamte. Door het bespreekbaar te maken, willen we bepaalde grenzen aangeven. Als kinderen van 0-4 jaar hun geslachtsorganen betasten is dit niet direct aanstootgevend voor anderen en in een gepaste situatie vinden wij dit geen probleem. Kinderen in deze leeftijdsfase hebben hier nog geen enkele bedoeling bij en is het volkomen onschuldig gedrag. Maar er zijn ook grenzen: wij vinden het niet gepast als kinderen bij elkaar aan de geslachtsorganen komen. Dit gedrag zullen we bespreekbaar maken en uitleggen dat het niet kan waar alle kinderen bij zijn. “Doktertje spelen” en ontdekken hoort bij de ontwikkeling. Hierbij is wel belangrijk dat kinderen elkaars grenzen respecteren maar ook dat zij hun eigen grenzen aan kunnen geven. Bij warm weer bloot buiten lopen vinden veel kinderen fijn maar om praktische, hygiënische en morele redenen staan wij dat bij het peuterarrangement niet toe.

3.5 Dagritme, rituelen, overgangsmomenten en activiteiten aanbod

Een ochtend bij het peuterarrangement verloopt volgens een bepaalde indeling. Er zijn steeds terugkerende onderdelen: spelinloop, kringgesprek, ontwikkelingsgerichte activiteiten, vrij spelen, samen opruimen, aan tafel, buiten spelen. Het dagritme er globaal als volgt uit:

- *08.25 tot 08.45 uur:* binnenkomst. De kinderen worden begroet en ze zetten hun meegebrachte fruit en drinkbeker weg. Bijzonderheden kunnen worden uitgewisseld. De kinderen kunnen even, samen met hun ouder(s), spelen.
- *09.00 uur:* kringmoment. Op de muziek van “het kringenliedje” komen alle kinderen in de kring zitten. Het “Goedemorgen lied” wordt gezongen en er wordt gekeken wie er die dag “het hulpje” mag zijn. Het hulpje wijst de kinderen aan en/of noemt de namen van de kinderen. In de kring mogen de kinderen vertellen wat zij meegemaakt hebben en leren zij op hun beurt wachten en naar anderen te luisteren. Ook wordt er gezongen en worden er versjes geoefend. Het (nieuwe) thema wordt geïntroduceerd of er wordt verder gewerkt aan het lopende thema. Kinderen worden uitgenodigd deel te nemen aan het thematisch rollenspel of een creatieve activiteit. Daarnaast blijft er ruimte genoeg over waarin kinderen zelf kunnen aangeven waarmee ze graag willen spelen.
- *10.00 tot 10.15 uur:* opruimen. Het “Opruimlied” wordt aangezet en alle kinderen weten dat het tijd is om hun speelgoed op te ruimen. Zijn ze klaar met hun eigen speelgoed, dan helpen ze anderen. De kinderen leren op deze manier dat zij ook verantwoordelijkheid hebben voor de ruimte waarin zij verblijven en het materiaal waarmee zij spelen of werken. Iedereen wordt gestimuleerd mee te helpen.
- *10.15 tot 10.45 uur:* fruit en drinken. Kinderen zitten samen aan tafel en eten het fruit wat op de schaal ligt en krijgen vervolgens hun, zelf meegebrachte, drinken.
- *10.45 tot 12.10 uur:* Kinderen gaan naar het toilet, wassen hun handen en pakken vervolgens hun jas om naar buiten te gaan. Vervolgens is het tijd om heerlijk te rennen, te fietsen, te glijden, te wippen of de zandbak te verkennen. Bij slecht weer doen we binnen aan beweging: spelletjes, dansen en gymmen. Regelmatig kunnen we hiervoor de gymzaal van school gebruiken.
- *12.10 tot 12.25 uur:* voorlezen. Er wordt een boek, passend bij het thema wat op dit moment behandeld wordt, voorgelezen. Uiteraard worden de kinderen hierbij betrokken.
- *12.25 uur:* De ochtend wordt afgesloten met het zingen van het “Dag, dag” lied. Ouders wachten buiten op het Vlinderplein om de kinderen op te halen. De pedagogisch medewerkers komen samen met de kinderen naar buiten. Kinderen gaan alleen met anderen mee als dit van te voren aan de leidsters is doorgegeven. Bij het ophalen is er de gelegenheid voor u om met ons te spreken over hoe de ochtend is verlopen.

De momenten tussen de vaste dagritme-onderdelen door noemen we de overgangsmomenten. Dit zijn bijvoorbeeld de momenten waarop opgeruimd moet worden, jassen aan gedaan moeten worden om buiten te gaan spelen of waarop de tafel gedekt moet worden. Ook dit zijn leuke, uitdagende (leer-)momenten voor de kinderen, momenten die evengoed bij de dag horen. Daarom betrekken wij de kinderen hier zoveel mogelijk actief bij en stemmen wij ons tempo hier op af.

De dagen op het peuterarrangement zien er nooit hetzelfde uit. De kinderen zijn onze motor en geven het werk richting. Dat betekent dat we hen de ruimte en de gelegenheid bieden zichzelf te ontwikkelen en te ontplooiën op hun eigen manier, in hun eigen ritme en op hun eigen tempo. Dat kan betekenen dat we ons programma

daar zo nodig of gewenst aan aanpassen. De kinderen ontdekken en uiteraard bieden wij hen ook activiteiten aan. Om zoveel mogelijk kinderen met al hun verschillende interesses tot hun recht te laten komen, is dat een zo gevarieerd mogelijk aanbod. Uw kind hoeft bij ons geen resultaten te halen. Wij vinden het belangrijk dat de kinderen plezier hebben in de dingen die ze doen. We stimuleren uw kind mee te doen aan activiteiten maar verplichten het niets.

Door middel van foto's kunt u een heel goed beeld krijgen van hoe een ochtend op het peuterarrangement er nou zo'n beetje uit kan zien. De momenten waarop u op het peuterarrangement in de aanwezigheid van uw kind bent, draagt u de verantwoordelijkheid.

3.6 Natuur en fysieke omgeving

De kinderen bij het peuterarrangement spelen elke ochtend buiten. Wij willen de kinderen graag vertrouwd maken met de natuur, weer en wind, de seizoenen, de insecten en alles wat erbij hoort. Helaas is het niet mogelijk om naar het bos, de zee of de bergen te gaan. Toch is ook in de buurt van ons kindercentrum van alles te ontdekken en te onderzoeken. Kinderen hebben vaak plezier in het buiten zijn, blootgesteld aan de elementen, ervaren, bewegen en ontdekken. De kinderen mogen onbekommerd zijn, de pedagogisch medewerkers beschermen hen tegen ongelukken en leren hen de gevaren kennen maar echter zonder daardoor de kinderen nodeloos te beperken; kinderen mogen vallen want alleen daardoor leren ze opstaan.

3.7 Ordenen, meten en rekenen.

Ordenen, meten en rekenen; wanneer wij naar spelende kinderen kijken zien wij dit vaak als vanzelf gebeuren. Wie is het grootst? Waarom past die bal niet door die buis? En "als de grote wijzer boven staat dan....". Dit alles is de basis van belangrijke cognitieve vaardigheden, de basis van wiskunde, rekenen en ruimtelijk inzicht. Spelenderwijs ontdekken kinderen de wereld om zich heen, ze komen in aanraking met begrippen als lang, kort, zwaar, licht, veel, weinig enzovoorts. Door de kinderen te betrekken bij alledaagse dingen, zoals bijvoorbeeld het schoonmaken van de ruimte, het klaarzetten van de tafels of het versieren rondom een feest, bieden wij hen ook op dit gebied zoveel mogelijk uitdagingen en prikkels. Wij stimuleren het sorteren en ordenen, een van de redenen waarom wij kinderen bijvoorbeeld vragen te helpen met het opruimen van het speelgoed. Wij markeren de bakken waarin materialen horen, tellen de bekers, tellen of we genoeg stoelen hebben voor iedereen; we doen er van alles aan om de kinderen bekend te maken met getallen en hoeveelheden. Via ontdekken en experimenteren, kennis verwerven, imiteren, interactie en oefenen om dingen onder de knie te krijgen, leren ze grip te krijgen op hun omgeving en vergroten ze ook hun wiskundige competentie.

Kinderen leren al op jonge leeftijd verschillende telwoorden. Eerst zijn het gewoon woorden voor kinderen, later leren ze welke woorden met tellen te maken hebben en door horen en imiteren, leren ze de telwoorden in de juiste volgorde op te zeggen. Vaak gaat dit gepaard met aanwijzen en tellen van hoeveelheden. Belangrijke begrippen als verder, terug, volgende, vorige, ervoor, erna komen spelenderwijs aan bod. Wanneer kinderen kunnen tellen (tot 10) en bekend zijn met een aantal begrippen op rekenkundig gebied is een belangrijke basis voor getalbegrip en leren rekenen al gelegd. Kinderen hebben hierdoor een voorsprong op het moment waarop ze naar de basisschool gaan. Wij bieden een rijke, uitdagende omgeving aan waarin jonge kinderen de mogelijkheid hebben zelf wiskundig actief te zijn en met anderen spontaan te leren.

3.8 Geluid, muziek en dans.

Ook muziek is een taal. Waar het kind zich het prettigst bij voelt is afhankelijk van het kind en de situatie. Natuurlijk zijn wij in het bezit van een aantal muziekinstrumentjes waarmee de kinderen zelf muziek kunnen en mogen maken maar ook met niet alledaagse dingen, zoals deksels en doppen, kan vaak mooie muziek gemaakt worden. Kinderen ontdekken dit in hun spel.

Wij zingen veel met de kinderen en geven de kinderen de ruimte ook hun, vaak zelfverzonnen, liedjes ten gehore te brengen. Wij dansen met de kinderen, leren hen dansjes en bewegingen aan maar minstens net zo vaak geven wij de kinderen de ruimte en gelegenheid zich vrij te bewegen op muziek. Iedereen op zijn of haar eigen manier en alles is goed, niks is gek. Het gaat om het plezier.

De kinderen hebben de beschikking over verkleedkleding en lappen. Vaak is het aantrekken van een balletjurkje o.i.d. al genoeg om een kind aan het dansen te krijgen en ook zwieren met sjaaltjes en lappen

nodigt uit tot beweging en dans. Het samen muziek maken, dansen of bewegen geeft een “wij-gevoel”.

3.9 Beeldende expressie

Net als volwassenen willen kinderen hun gedachten en gevoelens vormgeven. Beeldende expressie is daarvoor een fantastisch middel. Met bijvoorbeeld verf, schaar en plaksel kunnen kinderen dit gaan ontdekken. Niet het doel is belangrijk, maar het lekker bezig zijn. Via kleuren, tekeningen, materialen, vormen, bouwsels kunnen kinderen zich uitdrukken. Voor het peuterarrangement geldt daarnaast dat er geknutseld wordt naar aanleiding van het thema wat op dat moment behandeld wordt. Dit om verdieping en uitbreiding te geven aan het thema en de kinderen bekend te maken met nieuwe materialen, manieren en vaardigheden.

3.10 Verjaardagen, feesten en rituelen

Verjaardagen en feesten laten we niet ongemerkt voorbij gaan. Net zomin als het afscheid nemen van de kinderen die verhuizen of naar school gaan. Vieringen en feesten delen het jaar in stukken en maken het overzichtelijk. Het vormen terugkerende rituelen. Rituelen zijn voor jonge kinderen een belangrijk middel om de wereld voorspelbaar te maken. Kinderen kunnen er hierdoor erg van genieten. Ze verheugen zich op wat komen gaat omdat ze uit ervaring al weten wat dat is. Dat geeft hen naast vreugde ook zekerheid en vertrouwen en bevordert het saamhorigheidsgevoel.

De kinderen worden betrokken bij het vieren van een verjaardag. Dit kan zijn door het maken of inpakken van een cadeautje, het versieren van een muts of het helpen met het ophangen van de slingers. Ook bij andere feesten is de inbreng en de hulp van de kinderen essentieel.

Tijdens de verjaardag viering is het lokaal van de groep versierd, krijgt het kind een verjaardagsmuts en mag het op de speciale verjaardagsstoel zitten. Andere kinderen krijgen muziekinstrumentjes en gaan voor de jarige zingen. De jarige krijgt een cadeautje waaraan elk kind zijn of haar eigen bijdrage kan leveren. Vervolgens mag het kind zijn traktatie uitdelen. Sommige kinderen houden er niet erg van om in het middelpunt van de belangstelling te staan. Uitgaand van het idee dat een feest vooral leuk en gezellig moet zijn, wijken wij dan van het programma af. Hoeveel tijd wij aan een feest besteden en de manier waarop is afhankelijk van wat er bij de kinderen leeft en wat er bij het leeftijdsniveau past. Wij vinden dat kinderen in de eerste plaats plezier moeten hebben tijdens de viering of het feest.

Wij werken niet vanuit een bepaalde geloofsovertuiging. Wij besteden bijvoorbeeld aandacht aan Pasen en Kerstmis vanuit het feit dat het vieren van deze feesten aansluit bij de beleavingswereld van de meeste kinderen. Wij proberen aan deze feesten een zodanige invulling te geven dat elk kind er altijd iets in herkent en staan open voor andere godsdienstige feesten als dit binnen de beleavingswereld van de kinderen past. Zo kan het voorkomen dat er aandacht besteed wordt aan bijvoorbeeld het Suikerfeest en/of Halloween.

Bij grotere, gezamenlijke feesten werken het peuterarrangement en het kinderdagverblijf samen. Soms is er ook een viering waaraan de buitenschoolse opvang deelneemt. Uiteraard sluit het peuterarrangement ook met enige regelmaat aan bij activiteiten en vieringen die kindcentrum breed georganiseerd worden. Overigens staan wij altijd open voor goede ideeën hieromtrent en bestaat er de mogelijkheid dat wij naar uw hulp of inbreng zullen vragen.

Wanneer u vragen heeft over het maken of kopen van traktaties kunt u altijd even tips of adviezen vragen bij de pedagogisch medewerkers. Op elke groep is ook een boekje aanwezig met ideetjes hieromtrent. Natuurlijk mag u altijd bij het feestje van uw kind aanwezig zijn, overleg in dat geval even met de pedagogisch medewerker wat de beste tijd is. Mocht u niet aanwezig kunnen zijn, kunt u eventueel uw foto- of filmcamera meegeven.

3.11 Inrichting van de ruimte

Bij het inrichten van de ruimte vinden wij het belangrijk dat deze aantrekkelijk, afgestemd op de doelgroep, uitdagend, veilig en spel- en taaluitlokkend is. Dit heeft immers invloed op de ontwikkeling en het gevoel van veiligheid van de kinderen. Willen kinderen zich kunnen ontwikkelen dan zullen zij zich veilig en vertrouwd moeten kunnen voelen in onze groepsruimte. De ruimte straalt rust uit zodat kinderen zich er snel(ler) op hun gemak voelen. We zorgen ervoor dat de ruimte herkenbaar is. Kinderen kunnen er de weg vinden, het is duidelijk waar ze een boek lezen, zich kunnen verstoppen, waar ze gaan eten, knutselen, met de auto's of blokken spelen. We hebben daarom duidelijke en overzichtelijke hoeken gecreëerd. Daarnaast zorgen wij ervoor dat er naast vertrouwde materialen ook elementen zijn die uitdagend zijn. Zo prikkelen we de kinderen

dingen uit te proberen en scheppen we mogelijkheden om vaardigheden te ontwikkelen. Dat is goed voor hun gevoel van eigenwaarde. Doordat de ruimte in verschillende, duidelijk onderscheiden speelplekken is verdeeld, geven we de kinderen letterlijk de ruimte. Ze kunnen zich terugtrekken en zich richten op hun eigen activiteit zonder dat zij elkaar voor de voeten lopen

In het kindcentrum zijn wij ons ervan bewust dat je identiteit wordt bepaald door je bewust te zijn van jezelf, in relatie tot anderen en je omgeving. Wij vinden het dan ook belangrijk dat niet alleen de medewerkers maar vooral ook de kinderen het gevoel hebben dat de ruimte 'eigen' is. Wij helpen de kinderen de ruimte eigen te maken. Zo bieden wij ruimte voor hun eigen spulletjes, mogen kinderen materialen, boeken e.d. van thuis meebrengen en hebben zij een stem in de inrichting van de ruimte.

Ook wordt er gebruikt gemaakt van de ruimte bij de peutergroep bij verschillende activiteiten of als we de deuren open zetten zodat de kinderen van PA en de peutergroep elkaar treffen, met elkaar spelen en ontdekken.

3.12 Activiteitsaanbod op alle ontwikkelingsgebieden

Er worden activiteiten aangeboden welke passen bij de ontwikkeling van de kinderen. Hieronder staan verschillende activiteiten uitgewerkt per ontwikkelingsgebied. De ontwikkelingsgebieden zijn: lichamelijke en motorische ontwikkeling, verstandelijk en cognitieve ontwikkeling, sociaal emotionele ontwikkeling en taalontwikkeling.

3.8a Lichamelijke en motorische ontwikkeling en zintuiglijk ervaren

Bewegen en het zintuiglijk ervaren staan aan de basis van alle andere vormen van communiceren en leren en zijn niet alleen leuk maar dienen ook een groot doel. Door te bewegen ervaren kinderen hun eigen lijf en krijgen er vertrouwen in. Ze leren wat ze kunnen en dat ze hulp kunnen krijgen of vragen wanneer het nog niet lukt. Er ontstaat een positief zelfbesef.

Wij zijn ons er van bewust dat de individuele verschillen tussen kinderen onderling groot zijn. Iedereen mag er zijn, op zijn eigen manier en met zijn eigen kwaliteiten. Ook kinderen met een beperking of een handicap zullen wij de ruimte en gelegenheid bieden zich op hun eigen manier en tempo te ontwikkelen. De pedagogisch medewerkers bieden kinderen doelbewust activiteiten aan, waarmee ze nieuwe motorische en zintuiglijke ervaringen opdoen. Voorbeelden hiervan zijn samen fruit schillen, kleien, kralen rijgen, knippen, knopen en ritsen openen en sluiten oefenen zij de fijne motoriek.

Bij het buitenspelen speelt het bewegen een belangrijke rol. Kinderen kunnen er rennen, voetballen, fietsen, klauteren en zich lekker uitleven in de zandbak. Hierbij komt de grove motoriek aan bod. Qua beweging bieden wij de kinderen een grote variëteit aan mogelijkheden. Op 't Schrijverke hebben we de grote gymzaal, inpandig in de school, waar ook wij gebruik van maken. Wij "gymmen" met de kinderen en doen kring- en uitbeeldingsspelletjes waarbij het bewegen aan bod komt.

3.8b Verstandelijke en cognitieve ontwikkeling

De peuters kunnen eenvoudige opdrachten uitvoeren en vinden het vaak leuk dit te doen. Ze krijgen taakjes met een passende uitdaging. Dit stimuleert de kinderen in hun ontwikkeling en nodigt hen uit om meer en meer zelfstandig te gaan doen. Puzzels komen uit de kast en het constructiespeelgoed wordt gebruikt om écht wat te bouwen. De kinderen zijn nog erg gericht op het "hier en nu". Ze lijken al "best groot" maar het impulsieve zit er nog in en er is vaak nog weinig zelfcontrole. Kinderen gaan dingen vergelijken en sorteren op bijvoorbeeld grootte en kleur, dit is het beginnend rekenen. Kinderen worden hier ook door de medewerkers toe uitgelokt door specifieke activiteiten maar ook spontaan; "wil je jij even de grote noppen (grote mozaïek) in de goede bakjes doen? Alle bruinen bij de bruinen, alle groenen bij de groenen". Medewerkers zorgen dat het kind begrijpt wat er op de groep gebeurt, zich begrepen voelt en ook zichzelf beter gaat begrijpen door te vertellen wat ze doen, veel met de kinderen te praten en te benoemen wat ze aan hem merken en zien.

De kinderen leren steeds zelfstandiger de handelingen uit te voeren en hun zelfvertrouwen krijgt hierdoor een boost. Door te praten over kleuren, smaken, grootte en andere zaken worden kinderen gestimuleerd zelf na te denken. De concentratieboog wordt langer, kleuren kunnen worden benoemd, verschillende vormen worden onderscheiden en voorwerpen gesorteerd. In de kring gaan ze meer in het algemeen praten, los van het

directe hier en nu. Er worden gezelschapsspelletjes gespeeld en dan blijkt het kind vaak de begrippen boven, onder, naast, achter, voor te kennen. Ze krijgen meer begrip van tijd en gaan plannetjes maken voor de dag zelf; "Zullen we naar buiten gaan?". Kinderen leren terug maar ook vooruit te kijken en te denken. Speelgoed, jassen, bekertjes, van alles wordt vergeleken, geteld en geordend; volop rekenvaardigheden.

De medewerkers organiseren activiteiten die betrekking hebben op het thema waarbinnen in die periode gewerkt wordt. Dit is altijd een thema wat aansluit bij de beleefswereld van de kinderen op dat moment én in afstemming met de onderbouw van de school. Hierdoor vergroten zij hun kennis en inzicht in verschillende onderwerpen en situaties (cognitieve competenties). Door het aanbod van verschillende materialen worden kinderen uitgedaagd dit te gaan verkennen. Ze maken kennis met verschillende materialen, leren hun eigen mogelijkheden en de mogelijkheden van het materiaal kennen, ieder op zijn eigen niveau. Ook nu blijven de medewerkers de kansen benutten om de kinderen een stapje verder te brengen zodat ze spelend kunnen leren, afgestemd op hun eigen behoeften en mogelijkheden.

3.8c Sociaal emotionele ontwikkeling

Kinderen willen zelfstandiger zijn en komen in de koppigheidsfase die soms met driftbuien gepaard gaat. Dit wordt vaak sterker na de tweede verjaardag. De uitspraak "Ik ben twee dus ik zeg nee", is vaak heel erg doeltreffend voor de jongste peuters op de groep. Naast andere kinderen spelen lukt vaak wel maar "kom niet aan mijn speelgoed". Delen is nog heel moeilijk. Kinderen imiteren graag het gedrag van volwassenen en willen graag meedoen met allerlei dagelijkse klusjes op de groep. Soms zijn kinderen jaloers wanneer een ander kind aandacht krijgt en zullen er van alles aan doen deze aandacht te krijgen. Hun eigen wil wordt sterker en daarmee ontdekt het kind zijn eigen ik! Door het zoeken van grenzen, probeert het kind controle te krijgen over zijn wereld. De medewerkers leren kinderen én laten hen voelen dat zij er mogen zijn. Ze bieden structuur en regels om de kinderen grip op de wereld te laten houden en geven hierin grenzen aan. Niet alles kan, niet alles mag en niet alles is veilig.

De oudste kinderen op het peuterarrangement zijn zich bewust van zichzelf, weten of ze een jongen of een meisje zijn, kunnen beter op hun beurt wachten en kunnen hun gevoelens beter uiten en beheersen. Ze krijgen steeds meer invloed op hun eigen gedrag. Ze worden hierin ondersteunt door de medewerkers. Soms moet je even wachten tot iemand jou wat aangeeft en soms moet een ander ook even op jou wachten. Met spelletjes, boekjes maar ook gewoon aan de hand van de dagelijkse gang van zaken wordt gepraat over emoties en worden ze nagedaan.

De kinderen gaan steeds meer echt samen spelen en gebruiken vaak ook een grote fantasie in hun spel. De blokjes van de lego zijn ineens pepernoten in de decembermaand en een tafel op zijn kop is echt een boot. Wij bieden de kinderen de mogelijkheid op te gaan in hun fantasie en stimuleren ook het rollenspel wat veel kinderen spelen. Het geeft hen grip op dagelijkse situaties. De medewerkers zijn zich ervan bewust dat deze fantasie erg dicht bij de werkelijkheid van de kinderen ligt en passen daarom op de grenzen.

Samen spelen en samen werken wordt gestimuleerd. Kinderen hebben plezier met elkaar, dagen elkaar uit maar kunnen elkaar ook storen. Wij leren de kinderen welke manieren er zijn om je, op een sociale wijze, duidelijk te maken. Kortom de kinderen hebben, op hun eigen niveau, een belangrijk aandeel binnen de groep.

3.8d Taal ontwikkeling

Communicatie is een centraal begrip binnen de ontwikkeling en educatie van kinderen. Door middel van communicatie kunnen verschillende ideeën, gedachten en theorieën uitgewisseld worden en kan er van elkaar geleerd worden. Voor hun ontwikkeling zijn kinderen aangewezen op hun mogelijkheden om te communiceren. Ze zijn nieuwsgierig en leergierig.

Communiceren kunnen kinderen al vanaf hun geboorte en op allerlei verschillende manieren. Zij kunnen zich uitdrukken in dans, muziek, drama, in klei, op papier etc. Binnen het peuterarrangement willen wij de kinderen de gelegenheid bieden zoveel mogelijk manieren te ontdekken en te ontwikkelen. Wij doen dit onder meer door zo goed en zorgvuldig mogelijk te luisteren maar ook te kijken naar de kinderen. Jonge kinderen communiceren met heel hun lichaam maar zijn de gesproken taal nog niet of niet voldoende machtig. Hoe ouder het kind wordt, hoe meer de gesproken taal zich ontwikkelt. Medewerkers verbinden concrete gebeurtenissen met taal, zij benoemen bijvoorbeeld wat zij doen of zien en zij ondersteunen de relaties tussen de kinderen door a.h.w. te tolken voor het (nog) niet verbaalsprekende of anderstalige kind. Doordat het kind zich begrepen voelt wanneer het duidelijk kan maken wat het denkt, wil of voelt zal het zich veiliger en vrijer

voelen. Het komt zijn gevoel van eigenwaarde ten goede.

Wij maken gebruik van de schoolBieB en de leesconsulente van de BieB komt regelmatig bij ons voorlezen.

Wanneer wij signaleren dat uw kind moeite heeft met het zich uitdrukken, op welke wijze dan ook zullen wij u hiervan op de hoogte stellen. Uiteraard stellen wij het zeer op prijs wanneer u dat naar ons toe ook doet zodat wij gezamenlijk kunnen bekijken wat voor uw kind op dat moment de beste hulp is.

Een aantal kinderen wordt tweetalig opgevoed, ook dat is voor ons fijn om te weten. Wellicht is het zelfs handig als u ons wat belangrijke woordjes uit uw moedertaal leert zodat wij uw kind makkelijker kunnen volgen.

4. Pedagogisch vakmanschap

Wij werken met vakmensen met een gedeelde passie. De werkwijze is gericht op de ontwikkeling van kinderen maar ook op die van zichzelf en hun team. Iedere collega heeft andere kwaliteiten en ervaringen. Deze worden binnen het team benut en vormen een inspiratiebron voor collega's. De diversiteit in het team maakt dat medewerkers van elkaar kunnen leren. Want net als de kinderen, moeten ook zij soms juist iets doen om andere talenten te ontwikkelen.

4.1 TALENT

Bij Kanteel werken we met TALENT*. Hiermee bedoelen we de vaardigheden die pedagogisch medewerkers gebruiken om professioneel en positief bij te dragen aan de ontwikkeling van ieder kind. (*'TALENT' is afgeleid van de interactievaardigheden zoals door het NCKO onderzocht en geadviseerd.)

T Talent ontwikkelen van ieder kind

Onze pedagogisch medewerkers weten in welke ontwikkelingsfase een kind zich bevindt. Ze volgen structureel ieder kind in zijn ontwikkeling en sluiten aan bij de behoeftes en interesses van het kind. Ze scheppen de juiste omstandigheden waardoor kinderen de volgende stap in hun ontwikkeling kunnen zetten. Zij werken actief aan de talentontwikkeling van ieder kind. Er is daarom iedere dag voor ieder kind weer iets te beleven en te leren bij Kanteel.

Ook als kinderen hier extra steun bij nodig hebben, dan kunnen wij kinderen dit bieden. Hiervoor werken wij op een aantal locaties met een voor- en vroegschoolse educatieprogramma. (VVE).

A Autonomie respecteren

Kinderen hebben een innerlijke drang om de wereld te leren kennen en te begrijpen. In deze ontdekkingstocht laten kinderen al heel jong een eigen wil en eigen karakter zien. Doordat wij dat erkennen en stimuleren bouwt een kind zelfvertrouwen op en een positief gevoel over zichzelf. Wij respecteren de eigen oplossingen en ideeën van kinderen. Hoe ouder een kind wordt, hoe meer het zelf zal willen en kunnen doen. Wij geven kinderen hiervoor de mogelijkheid en de ruimte.

In ons werk staat daarom kinderopparticipatie centraal. Hiermee willen wij de autonomie van kinderen actief stimuleren door ze uit te nodigen om mee te denken, zelf beslissingen te nemen, dingen uit te proberen en problemen op te lossen. Bij kinderopparticipatie gaat het niet om eenrichtingsverkeer, maar om een wisselwerking tussen de kinderen onderling en de pedagogisch medewerkers.

L leiding geven en structuur bieden

Vrijheid en structuur hangen nauw met elkaar samen. Kinderen de vrijheid geven in het maken van eigen keuzes werkt het beste in een omgeving waar regelmaat en structuur aangebracht zijn en waar grenzen worden gesteld. Dit draagt bij aan het gevoel van veiligheid en welbevinden van een kind.

Onze pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van de belangrijke rol die ze hebben in het bieden van deze veiligheid. Zij helpen kinderen om hun gedrag te sturen en leren hen de regels te begrijpen en zich hieraan te houden. Deel uitmaken van een stabiele groep met vaste pedagogisch medewerkers en het aanbieden van een programma met een dagritme en regelmaat geeft kinderen houvast en gevoel van veiligheid, zij weten wat hen te wachten staat. Want waar je je veilig voelt kom je tot ontwikkeling.

E Emotioneel Steunen

Emotionele steun van een volwassene zorgt ervoor dat kinderen op verkenning gaan en zich ontwikkelen. Hiervan zijn onze medewerkers zich altijd bewust. De pedagogisch professionals op de groepen hebben oog voor kinderen. Door goed te kijken naar een kind en door te proberen te begrijpen wat het bedoelt, kan de medewerker op de juiste manier op een kind reageren. Het creëren van een emotioneel veilige plek staat centraal in ons dagelijks werk. Als een kind ontspannen is, openstaat voor de wereld en goed in zijn vel zit, dan komt het tot optimale groei. Het is onze taak om hier zorg voor te dragen.

N Naast elkaar en samen leren spelen

Kinderen ultiemen zich vanaf hun geboorte als sociale wezens. Door ervaringen te delen met andere kinderen en volwassenen, door samen dingen te doen en door de communicatie die daarmee gepaard gaat geven kinderen betekenis aan hun ervaringen. Een groep op een kindcentrum is een unieke leerplek voor kinderen. Zij doen hierbij positieve en negatieve ervaringen op. Als pedagogisch medewerker heb je door je manier van ondersteunen en begeleiden veel invloed op de manier waarop interacties tussen kinderen verlopen. Door zelf positieve interacties met kinderen aan te gaan, bevordert je ook positieve interacties tussen kinderen onderling. De pedagogisch medewerkers zoeken altijd naar een goede balans tussen het kind als individu en de groep, tussen samen en alleen. Maar ook tussen jongste en oudste kind in een groep.

T Taal is de basis

Communicatie, verbaal en non-verbaal, vormt de basis van het werk van de pedagogisch medewerker op de groep. Alles is communicatie: een baby die je met een pruillip aankijkt, een peuter die aan je hand trekt of een schoolkind dat je van alles wil vertellen.

Voor kinderen is taal dé manier om de wereld beter te leren kennen. Door met kinderen te praten leren zij de taal kennen en gebruiken. Pedagogisch medewerkers benoemen wat er gebeurt en bereiden kinderen voor op situaties, leggen deze uit en helpen kinderen gedachten en gevoelens te verwoorden. Wij vinden communicatie de belangrijkste basis voor alle ontwikkeling.

Deze vaardigheden zal u terugzien op het peuterarrangement en wanneer u dit werkplan leest, leest u hoe deze ingezet worden tijdens het werken op de groep.

4.2 Inzet beroepskrachten in opleiding/stagiaires

Bij Kanteel willen we graag investeren in het TALENT van de toekomst daarom werken we op alle locaties met studenten van verschillende opleidingen.

Door het aanbieden van stageplaatsen:

- werken wij daadwerkelijk mee aan het opleiden van toekomstige beroepsbeoefenaars;
- kunnen wij onze kennis overdragen;
- leggen wij contacten met de beroepsopleidingen;
- blijven we op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen;
- vergroten we de bekendheid van onze organisatie;
- verwerven we nieuwe medewerkers;
- krijgen we een frisse kijk op vanzelfsprekendheden;
- kunnen we beoordelen welke beroepsopleiding het beste aansluit bij bepaalde functies.

Een goed leerklimaat draagt er toe bij dat de werkomgeving een leeromgeving wordt. De student is tijdens de werkuitvoering bezig met werken en leren tegelijk (werkomgeving). In deze omgeving doet de student ervaringen op en dat maakt de werkomgeving tot een leeromgeving. Dit betekent dat van alledaagse handelingen en situaties, leersituaties gemaakt worden. De werkbegeleider zorgt ervoor dat de werkomgeving ook een leeromgeving kan zijn zodat de student kan groeien in het leerproces. De houding, de begeleidingsstijl en het vermogen tot organiseren van de werkbegeleider spelen hierbij een belangrijke rol.

De opleidingscoördinator/praktijkopleider begeleidt in samenwerking met de werkbegeleider de student planmatig binnen het competentiegericht onderwijs. De afspraken zoals geformuleerd in het stageboek rondom opdrachten, gesprekken, verslagen etc. zijn leidend binnen dit proces. De werkbegeleider en de student nemen deel aan intervisiebijeenkomsten en interne trainingen.

5. Volgen en observeren

5.1 Welke methode, welke vorm

De pedagogisch medewerkers observeren dagelijks de kinderen en de groep. Dit is een bron van plezier, inzicht en verwondering. Bij het observeren van de individuele ontwikkeling en welbevinden van de kinderen wordt binnen Kanteel gebruik gemaakt van observatie instrumenten.

Het kind-volgsysteem dat wij gebruiken bestaat uit drie onderdelen: Zo doe ik, Zo praat ik, Zo beweeg ik. Elk kind krijgt zijn eigen drie observatieboekjes. Om de vijf tot zes maanden, dit zijn vastgestelde momenten, wordt een vragenlijst, m.b.t. de drie ontwikkelingsvelden, ingevuld door de pedagogisch medewerkers. Hierdoor kunnen we de ontwikkeling van uw kind volgen. Aan de hand van het kind- volgsysteem worden de oudergesprekken gevoerd. Daarnaast worden de resultaten zo nodig besproken in het groepsoverleg van pedagogisch medewerkers en locatiemanager. Aan de hand hiervan wordt de werkwijze op de groep besproken en waar nodig aangepast. Uiteraard is het u als ouder op elk willekeurig moment toegestaan inzage te hebben in het kind-volgsysteem.

De medewerkers hebben trainingen gevolgd op het gebied van observeren en communiceren zodat ze op een verantwoorde manier de zorgbehoefte van kinderen in kaart kunnen brengen en hierover in gesprek gaan met ouders. Als zij vermoeden dat er iets aan de hand is, observeren zij eerst gericht het kind om vervolgens het probleem met de ouders en de locatiemanager te bespreken. Er wordt met de ouders besproken of ze de problemen herkennen en welke stappen ondernomen worden.

Wij proberen aan alle kinderen de ondersteuning te bieden die het kind nodig heeft. Dit doen wij niet alleen. We werken nauw samen met zorgpartners uit de wijk en in de locatie-gebonden kindbespreking 0-13. Ons uitgangspunt hierbij is dat we alles doen in overleg met ouders want ouders kennen hun kind het beste. De pedagogisch medewerker of de locatiemanager zal u uitgebreid informeren over de werkwijze.

Bij Kanteel heeft ieder kind een mentor, dat is een pedagogisch medewerker van de groep van uw kind. Bij de start van de kinderopvang krijgt u te horen wie de mentor is van uw kind. Deze mentor is uw aanspreekpunt als het gaat om de ontwikkeling en welbevinden van uw kind. De mentor volgt en registreert de ontwikkeling van uw kind en voert de oudergesprekken.

Het stappenplan basiszorg op een kindcentrum (zie bijlage) is de werkinstructie voor medewerkers in het geval zij problemen signaleren bij een kind. Dit stappenplan wordt overal in de gemeente 's-Hertogenbosch gehanteerd in het kader van de Ondersteuningstructuur 0-13. De kinderen waar zorg over is worden besproken in de kindbespreking 0-13 waarbij u als ouder ook aanwezig bent. Samen met u wordt gekeken naar de beste ondersteuning voor uw kind.

Bij vermoeden van mishandeling of misbruik geldt een ander plan van aanpak. Wanneer er een vermoeden van kindermishandeling of seksueel misbruik is, hanteren we binnen Kanteel de wettelijk verplichte Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, die is vastgelegd door de Brancheorganisatie Kinderopvang. Alle pedagogisch medewerker bij Kanteel zijn hiervan op de hoogte.

5.2 SNEL

In de gemeente 's-Hertogenbosch wordt bij alle kinderen in de kinderopvang of het peuterarrangement op de leeftijd van 2,8 jaar de SNEL 30-33 maanden afgenomen. Het doel van deze test is om zo snel mogelijk in te kunnen springen als uw kind kans loopt om een taalachterstand te ontwikkelen. We werken hierbij nauw samen met de jeugdverpleegkundige. U wordt over deze test op uw locatie verder geïnformeerd. Ook zullen wij voor de afname van deze test vooraf uw toestemming vragen.

5.3 Overdracht formulier

Als uw kind vanuit het peuterarrangement doorstroomt naar een bijbehorende basisschool, vindt er een overdracht plaats met de leerkracht van de basisschool. In het overdracht formulier staat de ontwikkeling van het kind omschreven. De leerkracht is op deze manier op de hoogte van de vaardigheden. Ook weet hij wie het kind heeft begeleid op het peuterarrangement en kan er eventueel een terugkoppeling plaatsvinden. Voordat wij dit formulier aan de basisschool geven, krijgt u het uiteraard eerst zelf te lezen. Gaat uw kind naar een andere basisschool, dan sturen wij het met uw toestemming op naar de basisschool waar uw kind naar toe gaat. Indien gewenst kan er aan de leerkracht nog een mondelinge toelichting gegeven worden.

6. Samenwerken met anderen

We doen het samen, dat is ons uitgangspunt. In alles wat we doen proberen we de leefwerelden waarin kinderen opgroeien te verbinden: thuis, kinderopvang, buurt en school. Zo creëren we een emotioneel positief klimaat waarin kinderen kunnen groeien en ontwikkelen.

Het peuterarrangement maakt onderdeel uit van Kindcentrum 't Schrijverke en is daarnaast gekoppeld aan de teams van BSO 't Schrijverke en Kinderdagverblijf 't Schrijverke. Hoewel peuterarrangement 't Schrijverke geen officiële VVE-locatie is (wat staat voor Vroeg- en Voorschoolse Educatie) werken wij hier wel met hetzelfde programma als de basisschoolgroepen in de onderbouw; "Startblokken". Binnen dit programma wordt de totale ontwikkeling van de peuters en kleuters gestimuleerd met verschillende activiteiten binnen verschillende thema's. Tevens is er regulier overleg met de IB-er (Intern Begeleider) van de school over de thema's en methode. Doel hiervan is dat de kinderen "natuurlijk" kunnen doorstromen naar de basisschool omdat zij werken met dezelfde methode en werkwijze. Ook vindt er overleg plaats tussen school, kinderdagverblijf, peuterarrangement en buitenschoolse opvang.

Op het niveau van locatiemanager/directie hebben wij enkele malen per jaar een overleg. Binnen deze overleggen kunnen wij elkaar ondersteunen, prikkelen en stimuleren. De samenwerking wordt steeds uitgebreider en we willen er naar toe om meer gebruik van elkaars kwaliteiten maar ook van elkaars voorzieningen te gaan maken. Wij ontwikkelen een gezamenlijke visie en vinden op inhoudelijk nivo steeds meer aansluiting. Ons A3-jaarplan is in samenspraak met school opgesteld.

Zo nodig kunnen de pedagogisch medewerkers, na overleg met ouders en locatiemanager, advies vragen bij huisarts, het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) of de Jeugd Gezondheids Zorg (JGZ). In voorkomende gevallen kan ook de jeugdverpleegkundige uit het wijkgebonden zorgteam geraadpleegd worden. Dit gebeurt alleen na toestemming van de ouders. De pedagogisch medewerker(s) vormen samen met een jeugdverpleegkundige van het consultatiebureau (evt. sluit hierbij de locatiemanager aan) het zorgteam. Periodiek hebben zij overleg met elkaar. Het zorgteam heeft als taak het vroegtijdige signalering van kinderen met een spraak en taal, lichamelijk, emotioneel en/of psychisch probleem. Het zorgteam kan zelfstandig ouders adviseren om contact op te nemen met instanties waar hulp op maat wordt aangeboden. Zij kunnen ook, na toestemming van ouders, instanties om advies vragen.

7. Ouders

Een gelukkige en veilige kindertijd gun je ieder kind. Ouders zijn de eerste en belangrijkste opvoeders om daarvoor te zorgen. Wanneer een kind naar onze locatie komt, willen wij daar graag een steentje aan bijdragen. Hiervoor is een open en positieve samenwerking tussen ouders en pedagogisch medewerkers belangrijk. Daarom gaan we regelmatig met ouders in gesprek over wat een kind meemaakt, hoe het zich ontwikkelt en of er eventuele zorgen zijn.

In de relatie met elkaar, staan duidelijke en eerlijke communicatie en wederzijds begrip, centraal. Mondeling en schriftelijk wisselen we informatie uit over dagelijkse zaken en belangrijke gebeurtenissen. Ieder jaar zijn er oudergesprekken waarin de ontwikkeling en het welbevinden van het kind centraal staan. We vinden het ook belangrijk dat ouders elkaar ontmoeten, daarom vieren we samen feest of organiseren we ouderbijeenkomsten.

Communicatie

Bij Kanteel is de inspraak van ouders op verschillende manieren mogelijk. Elk kindcentrum of locatie heeft een eigen oudercommissie waarin ouders mee kunnen praten over de manier van werken op het kindcentrum. De locatiemanager is altijd bij deze vergaderingen aanwezig.

De verschillende oudercommissies zijn verenigd in de Centrale Cliëntenraad (CCR). Binnen de CCR krijgen ouders de mogelijkheid om mee te praten over de besluitvorming en beleidsvoering van Kanteel Kinderopvang. We hebben ook een klachtenprocedure waarmee ouders zowel klachten als tips en verbeterpunten kunnen delen. De locatiemanager kan u hier meer over vertellen, ook kunt u kijken op onze website. Mocht uw klacht niet naar tevredenheid worden afgehandeld dan kunt u altijd contact opnemen met het Klachtenloket Kinderopvang (www.klachtenloket-kinderopvang.nl).

Ook op andere manieren gaan wij met ouders in gesprek. Bijvoorbeeld met een brainstormsessie, klanttevredenheidsonderzoek of ouderavond. De mening van iedere ouder telt, dat is ons uitgangspunt. Hiernaast zijn er verschillende gespreks-, informatie- en overlegmomenten, namelijk:

Het intake gesprek: Voor de start van de opvang vindt er een intake gesprek plaats. Hierin worden onder andere kind gegevens gecontroleerd, de randvoorwaarden van Kanteel besproken en wordt er gepraat over wat het kind wel/ en niet fijn vindt.

Het 3-maanden evaluatie: Wanneer uw kind drie maanden de opvang bezoekt, ontvangt u digitaal via KlantOK, een "3-maanden evaluatieformulier" met de vraag dit in te vullen. Ouders worden, door de mentor van het kind, ook uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek en/of desgewenst vindt er een gesprek met de locatiemanager plaats. Doel is onze dienstverlening zo goed als mogelijk af te stemmen op dat wat uw kind nodig heeft en daar waar uw wensen liggen.

Via de mentor: Uiteraard zijn, op de groep, de vaste pedagogisch medewerkers het eerste aanspreekpunt. Wij werken met mentorschap wat wil zeggen dat elk kind een eigen mentor heeft die het eerste aanspreek-/contactpunt is. Wanneer zij er niet is, kan u ook bij een van de collega's terecht. De mentor is ook degene die het portfolio voor het kind bijhoudt en de gesprekken met ouders voert.

Informatiebord: Op het informatiebord bij de toegang van de groepen vindt u informatie die voor de ouders van desbetreffende groep belangrijk is.

Digitale nieuwsbrief: Vier keer per jaar (gemiddeld) ontvangt u de digitale nieuwsbrief waarin feiten, wetenswaardigheden en ontwikkelingen vermeld worden aangaande onze locaties of Kanteelbreed.

Ouderavonden: Twee maal per jaar vinden er ouderavonden plaats, eenmaal georganiseerd door de eigen oudercommissie, eenmaal georganiseerd door de medewerkers op de locatie. Deze avonden worden gebruikt om u van informatie te voorzien, met u van gedachten te wisselen en/of samen creatief bezig te zijn ten bate van de kinderen en het kinderdagverblijf. Dit zijn vaak behalve heel gezellige en informele bijeenkomsten ook heel zinvolle bijeenkomsten. Mocht u graag een bepaald onderwerp of thema besproken zien tijdens een ouderavond dan horen wij dat graag van u.

Een gesprek met de locatiemanager: Wanneer u graag een gesprek voert met de locatiemanager bent u hiertoe altijd uitgenodigd. Het kantoor bevindt zich op de locatie kinderdagverblijf 't Schrijverke (Zwartbroekweg 402) bovenaan de trap (rechts), loopt u gerust eens binnen met uw vragen, opmerkingen, klachten of complimenten. Daarnaast kunt u haar bereiken via mail (mdoreleijers@kanteel.nl) of op telefoonnummer 073- 6443257.

Het 10-minuten gesprek: In deze gesprekken wordt de voortgang en de ontwikkeling van een kind met de ouders besproken. U wordt hiertoe uitgenodigd door de mentor van uw kind. De naam "tien-minuten-gesprek" betekent niet dat we maar tien minuten de tijd voor u willen nemen. In de ene situatie zullen wellicht vijf minuten voldoende zijn, in een andere situatie zullen dat er wellicht vijftig zijn. Mocht u, buiten deze gesprekken om behoefte hebben aan een gesprek dan kunt u dat altijd aanvragen. Deze gesprekken vinden in principe plaats buiten de groep zodat we ook daadwerkelijk de tijd hebben om in alle rust met u te praten.

Meehelpen en meedenken: Wij vinden het erg fijn en van grote aanvullende waarde wanneer ouders met ons meehelpen en meedenken. Bij diverse activiteiten zal dan ook gevraagd worden wat u daarin voor ons zou kunnen betekenen. Heeft u zelf een leuk idee, laat het ons vooral weten!

Het eindgesprek: Wanneer uw kind het dagverblijf gaat verlaten, vindt er een eindgesprek plaats. Dit gesprek wordt gevoerd met de mentor van uw kind (en desgewenst met de locatiemanager). Wanneer de reden is dat het kind vier jaar wordt en naar de basisschool gaat, zal de pedagogisch medewerker een formulier voor overdracht aan de basisschool invullen. Dit formulier zal dan ook tijdens het eindgesprek besproken worden. U ontvangt via KlantOK een digitaal eindevaluatie-formulier met het verzoek dit in te vullen.

Flexkids: Wekelijks ontvangt u foto's en bericht(en) via de ouderapp Flexkids. De ouderapp van Flexkids is een app welke u op u smartphone of computer kunt installeren.

8. Bijlagen

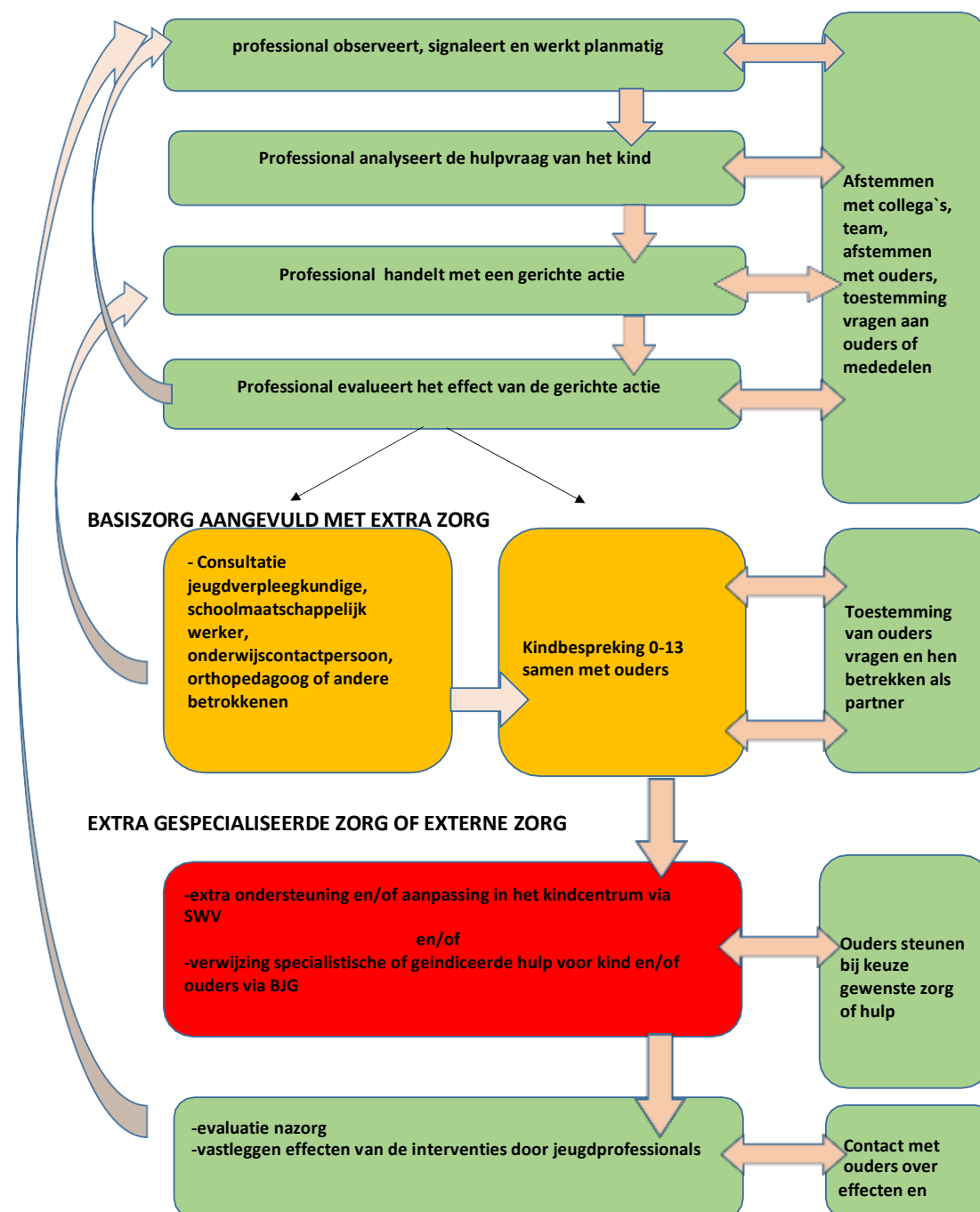
8.1 Bijlage 1

Stichting Schoonbesturen
Primair Onderwijs
's-Hertogenbosch

BASISZORG OP HET KINDCENTRUM

In samenwerking met Gemeente 's-Hertogenbosch en de werkgroep 0-23 (BJG, Divers, GGD, Juvans, MEE, Kanteel Kinderopvang, SWV regio de Meierij PO en VO)

8.2 Bijlage 2

Onze medewerkers....

- Snappen maar al te goed dat u er, wanneer u uw kind naar het peuterarrangement brengt, van overtuigd wil zijn dat het daar in goede handen is. Als geen ander begrijpen zij hoe belangrijk het is dat u uw kind in **vertrouwen** bij ons achter kan laten.
- hanteren het **pedagogisch werkplan** om het pedagogisch handelen te toetsen, verder te ontwikkelen, te bespreken en te evalueren. Ook tijdens groeps- en team overleggen is het werkplan de basis. Daarnaast wordt het werkplan gebruikt om beginnende pedagogisch medewerkers en stagiaires een handvat te bieden bij het inwerken in ons kinderdagverblijf.
- leveren jaarlijks een **Verklaring Omtrent Gedrag** in. Een VOG toont aan dat hun gedrag in het verleden geen bezwaar is voor het werken met kinderen.
- hebben minimaal een **opleiding conform de CAO** Kinderopvang eisen.
- hebben o.a. de volgende **opleidingen**: Sociaal Pedagogisch Werk (zowel niveau 3 als 4), Sociaal Pedagogische Hulpverlening, Leidster KinderCentrum, Z-verpleging, HBO NXX (Jeugdwelzijnswerk), Pedagogisch Coach en HBO Inrichtingswerk.
- doen voortdurend aan deskundigheidsbevordering.
- volgen **verplichte cursussen en trainingen** (bijv. Bedrijfshulpverlening (BHV), tiltraining (Mensendieck), "Kinderen die opvallen", "Communiceren doe je zo", de cursus Kinder-EHBO en momenteel (2015/2016) de Kanteel brede training met als onderwerp "TALENT".
- worden door VIB, **Video Interactie Begeleiding**, ondersteund in hun werk. Dit is een instrument om de kwaliteit en de professionaliteit van de pedagogisch medewerkers te verbeteren. Een speciaal opgeleide video-interactie-begeleider maakt korte video-opnames van een pedagogisch medewerker terwijl zij aan het werk is. Nadat de opnames zijn gemaakt, vindt er een reflectiegesprek plaats. De beelden worden stilgezet of herhaald zodat de (non-) verbale communicatie tussen pedagogisch medewerker en kind(eren) goed zichtbaar wordt. De VIB-er zoekt in op de geslaagde momenten: mensen leren immers vooral van hun succeservaringen. Door terug te kijken naar de beelden kunnen de pedagogisch medewerkers de succesvolle interactiemomenten herkennen en daarna uitbouwen.
- Hebben allemaal de **TOA taaltoets** afgelegd.
- houden zichzelf via **vakbladen en websites** op de hoogte van de actualiteiten.
- voeren **jaarlijks een gesprek met de locatiemanager** aan de hand van hun competenties en hoe deze zich verhouden met de door Kanteel gehanteerde eigen gedragscode voor personeel en de beroepscode (van de FNV voor de sector Kinderopvang).
- **werken**, om iedereen goed tot haar recht te laten komen om ieders kwaliteiten zo goed mogelijk te benutten **zeer nauw samen**. Dit gebeurt intern, binnen de eigen groep, maar ook daarbuiten. Binnen de groep worden de taken goed verdeeld en vindt veel overleg plaats. Er wordt een schriftelijke overdracht gedaan aan directe collega's om elkaar op de hoogte te houden van belangrijke zaken omtrent kinderen en organisatie.
- werken samen bij o.a. het **organiseren** van ouderavonden, festiviteiten en activiteiten voor de kinderen.
- voeren elke zes weken een **groepsoverleg** waarbij alle collega's van de betreffende groep en de locatiemanager aanwezig zijn. Hier worden zaken als samenwerking, inrichting maar ook het wel en wee van de kinderen besproken.
- Nemen (een maal per vier weken) deel aan de **teamvergaderingen**. Hierbij is van elke groep tenminste een medewerker aanwezig. Hier worden algemene, overkoepelende en beleidszaken besproken.
- wonen twee maal per jaar een **thema-avond** bij waarbij alle pedagogisch medewerkers van de vestiging aanwezig dienen te zijn. Er worden meningen en ideeën uitgewisseld en gevormd.
- Kunnen terug vallen op twee interne **vertrouwenspersonen** t.a.v. seksuele intimidatie, discriminatie, agressie, geweld en grensoverschrijdend gedrag.
- zorgen met elkaar en binnen alle geledingen van Kanteel voor een **open aanspreekcultuur**.
- Gebruiken de **werkinstructies, protocollen en processen zoals beschreven in het Kanteel handboek**.
- zijn niet in dienst van een bepaalde groep maar van het hele Kindcentrum. Samen met de kinderen, samen met u maar ook samen met onze leerlingen en stagiaires, de inval(st)ers en alle mensen om hen heen willen zij **het leukste, beste en gezelligste peuterarrangement** vormen!